

POSTANOWIENIE

Dnia 13 czerwca 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Zawistowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Józef Frąckowiak

SSN Grzegorz Misiurek

w sprawie z wniosku B.(...) S.A. w W. o wpis do rejestru przedsiębiorców,
po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 13 czerwca 2008 r.,
skargi kasacyjnej wnioskodawcy od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 24
stycznia 2007 r., sygn. akt XXIII GA (...),

**uchyla zaskarżone postanowienie i przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w W.
do ponownego rozpoznania.**

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 8 listopada 2006 r. Sąd Rejonowy w W. wpisał do Krajowego Rejestru Sądowego – Rejestru Przedsiębiorców spółkę „B.(...)” S.A. Sąd ten oddalił jednakże wniosek w części dotyczącej wpisania ograniczenia sposobu reprezentacji tejże spółki w przypadku dysponowania kwotą powyżej 150.000 złotych argumentując, iż takie ograniczenie jest możliwe jedynie w stosunkach wewnętrznych spółki; nie wywiera ono natomiast skutków wobec osób trzecich.

Na powyższe postanowienie apelację wniósł wnioskodawca zaskarżając je w części, w której Sąd I instancji oddalił wniosek w zakresie sposobu reprezentacji spółki.

Postanowieniem z dnia 24 stycznia 2007 r. Sąd Okręgowy w W. oddalił apelację wnioskodawcy uznając, że żaden przepis ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2000, Nr 94 poz. 1037 ze zm.) nie przewiduje możliwości

ustanowienia reprezentacji łącznej jedynie dla składania przez zarząd oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki powyżej określonej ich wartości, przy jednoczesnym założeniu, iż zasadą jest jednoosobowa reprezentacja spółki. Powołał się na przepis art. 372 § 2 k.s.h., zgodnie z którym prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich.

Skarga kasacyjna wnioskodawcy została oparta o podstawę naruszenia prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c.). W jej ramach skarżący zarzucił obrazę art. 372 § 2 w zw. z art. 373 § 1 k.s.h. W oparciu o ten zarzut wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości oraz o uchylenie postanowienia z dnia 8 listopada 2006 r. Sądu Rejonowego w części zaskarżonej apelacją.

Skarżący uznał za nieuzasadniony pogląd sądu drugiej instancji, zgodnie z którym ustanowienie w statucie spółki akcyjnej reprezentacji łącznej dla składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych powyżej określonej ich wysokości stanowi ograniczenie możliwości działania w stosunku do osób trzecich każdego z członków zarządu i pozostaje w sprzeczności z art. 372 § 2 k.s.h.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przepisem art. 368 § 1 i 2 k.s.h. spółkę akcyjną reprezentuje zarząd, składający się z jednego albo większej liczby członków. Natomiast przepis art. 372 § 2 k.s.h. precyzuje, że prawa członka zarządu do reprezentowania spółki nie można ograniczyć ze skutkiem prawnym wobec osób trzecich. Jednocześnie art. 373 § 1 zd. 1 wprowadza zasadę, że jeżeli zarząd jest wieloosobowy, sposób reprezentowania spółki określa jej statut.

Jak słusznie wskazał skarżący jeszcze pod rządami uchylonego Kodeksu handlowego Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 października 1996 r., III CZP 112/96 (OSNC 1997, nr 2 poz. 20), dopuścił możliwość ustanowienia w umowie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością reprezentacji łącznej dla składania przez zarząd oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki powyżej określonej ich wartości. W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że wspólnicy mogą swobodnie uregulować sposób reprezentacji w umowie spółki, przez ustanowienie dowolnie ułożonych reguł reprezentacji łącznej. Stanowisko to znajduje oparcie w treści art. 373 § 1 k.s.h.

Z uzasadnienia zaskarżonego postanowienia wynika natomiast, że Sąd drugiej instancji oddalił apelację wnioskodawcy uznając, że ustanowienie w umowie spółki

reprezentacji łącznej jedynie dla składania przez zarząd oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki powyżej określonej ich wartości naruszałoby treść art. 372 § 2 k.s.h. Pogląd ten jest błędny. Należy bowiem odróżnić określenie sposobu reprezentacji w umowie spółki, pozostawione dla uznania wspólników, od ograniczenia reprezentacji w odniesieniu do któregośkolwiek wspólnika. Wprowadzenie do umowy spółki reprezentacji łącznej nie stanowi ograniczenia bądź pozbawienia prawa reprezentacji poszczególnych członków zarządu. Umowa określa wówczas w jaki sposób istniejące nadal dla każdego członka zarządu prawo reprezentacji ma być wykonywane.

Należy jednocześnie podkreślić, że art. 39 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym przewiduje wyraźnie, że w rejestrze podlega ujawnieniu zarówno oznaczenie organu uprawnionego do reprezentowania podmiotu wpisanego do rejestru oraz osób wchodzących w jego skład, jak i wskazanie sposobu reprezentacji. Na gruncie tego przepisu nie można przyjąć, że ustawa dopuszcza ujawnienie w rejestrze jedynie pewnego określonego sposobu reprezentacji. Uwzględniając funkcję informacyjną rejestru należy założyć, że wpis w rejestrze powinien odpowiadać treści umowy spółki. Umowa ta, jak już wyżej wskazano, może zawierać zaś zapis wprowadzający reprezentację łączną dla składania oświadczeń w zakresie praw i obowiązków majątkowych spółki powyżej określonej ich wartości.

Z przyczyn wyżej wskazanych zarzut naruszenia art. 372 § 2 i art. 373 § 1 k.s.h. był uzasadniony i zaskarżone postanowienie podlegało uchyleniu na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.

Odrębnym natomiast zagadnieniem zasygnalizowanym w skardze kasacyjnej, którego jednak Sąd Okręgowy oddalając apelację dotychczas nie rozważał, jest ocena skutków wprowadzenia w umowie i ujawnienia w rejestrze reprezentacji łącznej w sposób przyjęty przez wnioskodawcę wobec osób trzecich. Należy zaznaczyć, że przy ocenie tego zagadnienia nie można pomijać, iż wpis w rejestrze określonego sposobu reprezentacji nie ma znaczenia konstytutywnego.